

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Č. J.	2026/4
DATUM ZPRACOVÁNÍ	26.1.2026
KONTAKTNÍ OSOBA	Jitka Hlaváčková, Anna Hroudová
E-MAIL	jhlavackova@sprcr.cz , ahroudova@sprcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy České republiky po projednání s členskou základnou k předloženému návrhu sděluje následující:

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. k novelizačnímu bodu 6 (§ 2939 odst. 2) - požadujeme přesnější a přehlednější úpravu § 2939 odst. 2 tak, aby byl zcela jasné k čemu směřuje odkaz v druhé větě „v těchto případech“.

Odůvodnění

Definice uvedená v § 2939 odst. 2 „Hradí se pouze újma vzniklá ublížením na zdraví nebo usmrcením a škoda na majetku, včetně poškození nebo ztráty dat podle článku 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2854, nejde-li o poškození samotného vadného výrobku nebo majetku používaného výhradně pro profesionální účely. V těchto případech se odčiní též související nemajetková újma.“ je nepřehledná. Ustanovení může vyznít tak, že související nemajetková újma se hradí v případě poškození samotného vadného výrobku nebo majetku používaného výhradně pro profesionální účely. Tj. problém je ve stanovení, k čemu se vážou slova „v těchto případech“.

V DZ k tomuto ustanovení je naopak uvedeno „Znění nově navrhovaného ustanovení § 2939 odst. 2 vychází z článku 6 Směrnice, která definuje rozsah práva na náhradu škody způsobené vadným výrobkem. Podle navrhované úpravy se tedy hradí pouze újma vzniklá ublížením na zdraví nebo usmrcením a škoda na majetku, včetně poškození nebo ztráty dat podle článku 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2854, nejde-li o poškození samotného vadného výrobku nebo majetku používaného výhradně pro profesionální účely. V případech, kdy dochází k náhradě újmy vzniklé ublížením na zdraví nebo usmrcením nebo k náhradě škody na majetku se odčiní též související nemajetková újma; nemajetková újma se tedy nehradí, pokud jde o poškození samotného vadného výrobku nebo majetku používaného výhradně pro profesionální účely.“.

Pro odstranění potenciálních budoucích výkladových potíží je třeba definici zakotvit přesněji a přehledněji.

Tato připomínka je zásadní

2. K novelizačnímu bodu 6 (§ 2939 odst. 2) - navrhuje doplnit za stávající text větu:

„Za majetek používaný výhradně pro profesionální účely se pro účely tohoto ustanovení považuje i majetek a data, které jsou z části určeny nebo fakticky používány k výkonu povolání, podnikání nebo jiné výdělečné činnosti; nahodilé nebo marginální soukromé užití se nepřihlíží.“

Alternativně (pokud by předkladatel preferoval ponechání čistého znění směrnice) navrhuje alespoň doplnit toto výkladové vodítko do důvodové zprávy k bodu 6 (k § 2939 odst. 2).

Odůvodnění:

Navrhujeme doplnit interpretační pravidlo pro posuzování „majetku používaného výhradně pro profesionální účely“, aby se předešlo obcházení výluky v situacích smíšeného užívání. Smyslem § 2939 odst. 2 je vymezit okruh majetkové škody, která je v režimu odpovědnosti za vadný výrobek nahraditelná, a současně vyloučit škodu na majetku používaném výhradně pro profesionální účely. V digitální realitě však řada aktiv (zejména dat, e-mailových schránek, cloudových úložišť, zařízení typu notebook/telefon) slouží současně k profesním i soukromým účelům. Pokud by byla výluka vykládána formalisticky tak, že jakýkoli minimální prvek soukromého užití „odblokuje“ nárok, vzniká významné riziko obcházení: škoda, která je svou povahou profesní, bude podřazena pod režim určený primárně k ochraně fyzických osob mimo jejich profesní sféru.

Typickým příkladem je e-mailová schránka či cloudové úložiště používané převážně pro podnikání (např. archiv projektové dokumentace, smluv, výkresů), v němž se současně nachází i marginální soukromá komunikace. V případě výpadku nebo ztráty dat pak může poškozený argumentovat, že nejde o „výhradně“ profesionální majetek, a tím se výluka neuplatní, přestože rozhodující část škody vznikla v profesní oblasti.

Navržené doplnění reaguje na potřebu férové rovnováhy: chrání poškozené, jejichž majetek je skutečně nepodnikatelský nebo smíšený bez dominantní profesní složky, ale zároveň zabraňuje tomu, aby se výluka stala snadno obcházenou pouhým „přimícháním“ soukromého použití. Kritérium převážného určení/použití je v praxi uchopitelné (lze hodnotit např. účel účtu, způsob vedení, vazbu na podnikání, strukturu ukládaných dat) a přispěje k jednotnému rozhodování soudů. Současně doporučujeme, aby důvodová zpráva výslovně uvedla, že u dat se posuzuje jejich účel a způsob užití (profesní vs. neprofesní) materiálně, nikoli pouze podle technického nosiče (např. „osobní zařízení“), protože právě data jsou v digitálních sporech nejčastějším předmětem škody.

Tato připomínka je zásadní

3. k novelizačnímu bodu 6 (§ 2940) - požadujeme přesnější a přehlednější úpravu § 2940, alternativně vysvětlení pojmu „výrobek“ ve vztahu k elektřině v důvodové zprávě.

Odůvodnění

Důvodová zpráva uvádí, že „V nově navrhovaném znění § 2940 je zakotven význam pojmů „výrobek“, „dodání na trh“ a „uvedení do provozu“. Význam těchto pojmů vychází z jejich definic v článku 4 Směrnice.“ Definice zní takto „Výrobkem podle § 2939 odst. 1 se rozumí jakákoliv movitá věc, i když je začleněna do jiné movité nebo nemovité věci nebo je s ní propojena, včetně elektřiny a surovin.“. Definice může vzbuzovat nejasnosti.

V případě začlenění jedné věci do druhé bude hrát nějakou roli, zda je včleněná věc oddělitelná nebo neoddělitelná? Co se považuje za věc v případě elektřiny? Je to např. nějaká měřitelná jednotka množství elektřiny (kWh)? Jak se u ní bude zkoumat vadnost, viz definice v § 2941 „Výrobek je ve smyslu § 2939 **považován za vadný, není-li tak bezpečný, jak to od něho lze rozumně očekávat**“?

V důvodové zprávě by tyto pojmy měly být alespoň dovysvětleny, pokud nebude definice upravena tak, aby poskytovala dostatečné vymezení.

Tato připomínka je zásadní

4. k novelizačnímu bodu 6 (§ 2940 odst. 1) - v § 2940 odst. 1 požadujeme doupřesnění definice v důvodové zprávě „*digitální šablona movité věci, která obsahuje funkční informace nezbytné k výrobě hmotné věci umožněním automatizovaného řízení strojů nebo nástrojů*“, případně její srozumitelnou úpravu v zákoně.

Odůvodnění

Co má znamenat definice „*digitální šablona movité věci, která obsahuje funkční informace nezbytné k výrobě hmotné věci umožněním automatizovaného řízení strojů nebo nástrojů*.“?

V důvodové zprávě by daná definice měla být objasněná, pokud ne úpravu samotné definice, aby byla srozumitelná.

Tato připomínka je zásadní

5. k novelizačnímu bodu 11 (§ 2941a odst. 3) - požadujeme vyjasnění povinnosti tvrzení.

Odůvodnění

Ustanovení § 2941a odst. 3 podle našeho názoru přináší spoustu nejasností, jak to bude v případě sporu s povinností tvrzení. Konstatuje se, že výrobek bude považován za vadný nebo že vada

výrobku byla příčinou vzniku škody, anebo obojí, když poškozený bude tvrdit, že má s prokázáním vady výrobku nebo příčinné souvislosti mezi vadou a škodou nebo obojího nepřiměřené obtíže. Neobrací se zde důkazní břemeno? Výrobce nebo jiná odpovědná osoba pak bude prokazovat, že poškozený nemá s prokázáním vady nepřiměřené obtíže a že má tedy vadu nebo příčinnou souvislost přece jen prokazovat?

Tato připomínka je zásadní

6. **K novelizačním bodům 15 a 16 (§ 2942a odst. 1 ve vazbě na § 2942 odst. 4 písm. a) až d)- Prekluzivní lhůta a „záruční“ efekt u softwaru požadujeme upravit 2942 odst.4 písm.c)** tak, aby bylo výslovně zřejmé, že odpovědnost výrobce za škodu způsobenou „nedostatečnou aktualizací nebo vylepšením softwaru nezbytnými pro zachování bezpečnosti výrobku“ se uplatní pouze tehdy, pokud výrobce (nebo osoba jednající pod jeho kontrolou) měl reálnou možnost takovou bezpečnostní aktualizaci poskytnout a současně bylo v jeho moci zajistit její dodání a instalaci/implementaci v digitálním prostředí, které je pod jeho kontrolou.

Odůvodnění:

Navržená kombinace § 2942a odst. 1 (zánik práva uplynutím 10 let od uvedení výrobku na trh/do provozu) a § 2942 odst. 4 (omezení liberačních důvodů v případech souvisejících digitálních služeb, softwaru, jeho aktualizací a nedostatečných bezpečnostních aktualizací) může v praxi vyvolat dojem faktické „záruční“ povinnosti u softwaru v rozsahu 10 let. Z pohledu trhu digitálních produktů je desetiletý horizont mimořádně dlouhý a bez přesnějšího vymezení hranic odpovědnosti hrozí: (i) nepřiměřený růst nákladů na dlouhodobou podporu i u produktů, u nichž je životní cyklus výrazně kratší; (ii) právní nejistota ohledně okamžiku, kdy se výrobce „může zprostit“ a kdy naopak odpovědnost trvá, a (iii) zvýšení rizika sporů založených na extenzivním výkladu povinnosti aktualizovat.

Důvodová zpráva sama připouští, že odpovědnost za nedostatečné bezpečnostní aktualizace má dopadat jen tehdy, je-li dodání nebo instalace aktualizace pod kontrolou výrobce, a nemá dopadat na případy, kdy vlastník výrobku aktualizaci nenainstaluje. Tento korektiv je však v paragrafovém znění vyjádřen pouze nepřímě. V připomínkované podobě tak může dojít k posunu důkazních a argumentačních pozic v neprospěch výrobců softwaru: budou nuceni prokazovat, že „mimo kontrolu“ nebyla jen instalace, ale i samotná možnost doručení, kompatibilita prostředí, zásahy třetích stran apod.

Doplnění výslovné podmínky „kontroly“ a jasné výluky pro situace, kdy výrobce aktualizaci poskytl, ale její použití je mimo jeho kontrolu, přispěje k právní jistotě a předvídatelnosti, aniž by oslabilo ochranu poškozených v typových případech (např. výrobce aktualizaci neposkytne, poskytne ji opožděně, nebo ji vědomě neudrží, a tím ponechá výrobek zranitelný). Současně se tím zabrání tomu, aby desetiletá prekluzivní lhůta byla v praxi chápána jako paušální povinnost držet jakýkoli

software „bezpečný“ po dobu 10 let bez ohledu na reálné možnosti výrobce ovlivnit provozní prostředí a aktualizací proces.

Tato připomínka je zásadní

- 7. K novelizačnímu bodu 17 (§ 2943) – navrhuje v § 2943 v odstavci a) na konci nahradit slovo „a“ slovem „nebo“.**

Odůvodnění

V § 2943 se s ohledem na smysl ustanovení domníváme, že by mezi písmeny a) a b), tedy mezi jednotlivými důvody, kdy se na škodu neuplatní vyjmenovaná ustanovení, mělo být místo „a“ slovo „nebo“.

Tato připomínka je zásadní

NAD RÁMEC NÁVRHU POŽADUJEME

1. doplnění definice pojmů „software“ a „hardware, případně doplnění důvodové zprávy o odůvodnění absence těchto definic

Odůvodnění

V předložené novele chybí definice pojmu „software“ a „hardware“. Důvodová zpráva uvádí, že v rámci transpozice směrnice 2024/2853 do občanského zákoníku jsou definovány pojmy jako jsou např. výrobek, digitální výrobní soubor, související služba, data, dodání na trh, uvedení na trh, uvedení do provozu, výrobce, dovozce nebo distributor. Dále je v důvodové zprávě uvedeno *„Směrnice nepracuje s pojmem „programové vybavení“, nýbrž s významově širším pojmem „software“.* Bylo by proto vhodné, aby předložená novela obsahovala konkrétní definice SW a HW. Pojmově jde o jiné, zřejmě širší, vymezení než dosud. A v důvodové zprávě chybí zdůvodnění, proč tyto definice v novele chybí.

Tato připomínka je zásadní

2. Upřesnění pojmu „podstatná úprava“

Odůvodnění

Podle směrnice má být za výrobce považována každá osoba, která výrobek podstatně upraví. Je zde však riziko, že běžné činnosti spojené s vychystáváním a doručováním zboží (fulfillmentové služby), jako je přebalení nebo přiložení návodu k použití, budou nesprávně vykládány jako takové podstatné úpravy. V návaznosti na výše uvedené navrhuje, aby prováděcí předpis výslovně stanovil, že běžné logistické činnosti, označování a balení výrobků pro účely přepravy nepředstavují

„podstatnou úpravu“. Bez takového upřesnění hrozí, že poskytovatele fulfillmentových služeb budou nespravedlivě považováni za výrobce. Zároveň námi navrhované úpravy zajistí soulad s nařízením EU 2019/1020.

Směrnice spojuje pojem „podstatná úprava“ s příslušnými unijními nebo vnitrostátními pravidly v oblasti bezpečnosti výrobků. Je proto obzvláště důležité, aby prováděcí rámec jasně stanovil, že běžné fulfillmentové a logistické činnosti (přebalení, přiložení návodu, označování nebo balení pro účely přepravy) nepředstavují podstatnou úpravu produktů.

Tato připomínka je zásadní

3. Rozsah odpovědnosti za ztrátu dat

Odůvodnění

Návrh zákona počítá s tím, že újma může spočívat také ve ztrátě nebo poškození dat, zároveň však výslovně vylučuje škodu na majetku, který je využíván výhradně k výkonu podnikatelské činnosti. Tento limit podporujeme, avšak doporučujeme upřesnit jeho praktické dopady – zejména ve vztahu k datům a zařízením, která jsou využívána jak k soukromým, tak k pracovním účelům (tzv. smíšené užití), aby se snížila právní nejistota v B2B i B2C situacích.

Tato připomínka je zásadní

4. Uplatnění domněnky vadného výrobku

Odůvodnění

Analýza navrhovaných změn zákona ukazuje, že příliš široké uplatnění domněnky vadnosti u „složitých výrobků“ (např. výrobků využívajících umělou inteligenci) by mohlo vést k neopodstatněným nárokům. Podle našeho názoru by měla být domněnka vadnosti použita pouze jako krajní řešení – konkrétně tehdy, pokud žalovaná strana (platforma nebo prodejce) bezdůvodně odmítne zpřístupnit relevantní technické důkazy, které má ve své moci. Takový přístup poskytne ochranu před účelovými žalobami v oblasti složitých technologií s využitím umělé inteligence, kde nebyla prokázána žádná skutečná vada. V každém případě musí žalobce i nadále prokázat existenci škody a příčinnou souvislost; domněnka vadnosti nemůže fungovat jako automatický základ pro vznik odpovědnosti.

Tato připomínka je zásadní

5. Legislativně-technická připomínka k systematice a volbě právního předpisu - navrhuje doplnit důvodovou zprávu o výslovné a detailní zdůvodnění volby transpozičního místa: proč je

transpozice pravidel odpovědnosti za vadné výrobky provedena novelizací občanského zákoníku, a nikoliv samostatným právním předpisem nebo novelou zákona o ochraně spotřebitele.

Současně navrhuje doplnit část zvláštního odůvodnění (nebo samostatnou obecnou poznámku) o jasné vymezení vztahu k zákonu o ochraně spotřebitele a k režimům odpovědnosti za vady (včetně záruk), aby bylo zřejmé, že nedochází k překryvu či k nechtěným interpretačním konfliktům.

Odůvodnění:

Navrhovaná úprava je sice (podle důvodové zprávy) „čistou transpozicí“ směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky, nicméně v praxi se bude dotýkat zejména spotřebitelských situací a bude úzce souviset s ekosystémem ochrany spotřebitele (dozorové orgány, informační povinnosti, záruky, digitální obsah a digitální služby). Bez výslovného vysvětlení systematiky vzniká riziko, že adresáti právní normy (podnikatelé, spotřebitelé, soudy i dozorové orgány) budou obtížně rozlišovat: (i) kdy jde o delikt ní objektivní odpovědnost za vadný výrobek; (ii) kdy jde o smluvní odpovědnost za vady, práva z vadného plnění či záruky; a (iii) jak se tato pravidla setkávají s veřejnoprávními povinnostmi v oblasti ochrany spotřebitele a bezpečnosti výrobků.

Zákon o ochraně spotřebitele je z hlediska adresátů a praktické aplikace často prvním místem, kde podnikatelé i spotřebitelé hledají pravidla pro „ochranu spotřebitele“; naopak občanský zákoník tradičně upravuje obecné instituty soukromého práva, včetně delikt ní odpovědnosti. Pokud má být úprava ponechána v občanském zákoníku (což má oporu v tom, že jde o soukromoprávní odpovědnost a navazuje na stávající §§ 2939 až 2943), je vhodné předejít výkladovým sporům tím, že se v důvodové zprávě explicitně popíše systémová volba a její důsledky.

Požadované doplnění odůvodnění je legislativně-technické povahy: nemění věcný obsah transpozice, ale zvyšuje předvídatelnost a snižuje riziko nejednotné aplikace a duplicitních očekávání (např. záměna odpovědnosti za vadný výrobek se „zárukou“ nebo s právy z vadného plnění).

Tato připomínka je zásadní